

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 346/2022
13.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Драгана Аћимовића и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 2. у вези става 1. тачка 1) у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Жељка Гвојића и браниоца окривљеног ББ – адвоката Борислава Шушњара, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору 5К.24/19 од 08.02.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 506/21 од 26.08.2021. године, у седници већа одржаној дана 13.04.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Жељка Гвојића и браниоца окривљеног ББ – адвоката Борислава Шушњара, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору 5К.24/19 од 08.02.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 506/21 од 26.08.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору 5К.24/19 од 08.02.2021. године, између осталих, оглашени су кривим окривљени АА и ББ и то окривљени АА због извршења кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 2. у вези става 1. тачка 1) у вези члана 33. КЗ, а окривљени ББ због извршења кривичног дела прикривање из члана 221. став 1. КЗ, па је окривљени АА осуђен на казну затвора у трајању од 2 (две) године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 15.07.2017. године до 01.11.2017. године и време проведено на издржавању казне затвора по пресуди Основног суда у Сомбору К.бр.349/19 од 01.11.2017. године, док је окривљени ББ осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године у коју му се урачунава време проведено на издржавању казне затвора по пресуди Основног суда у Сомбору К.бр.349/19 од 01.11.2017. године.

Истом пресудом оштећени ДОО „Вега“ из ... је са имовинскоправним захтевом упућен на парнични поступак. Окривљени су обавезани да плате судски паушал у износу од по 5.000,00 динара у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде под

претњом принудног извршења, док ће посебним решењем бити одлучено о осталим трошковима кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 506/21 од 26.08.2021. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА, ББ и ВВ, па је потврђена пресуда Основног суда у Сомбору 5К.24/19 од 08.02.2021. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног АА - адвокат Жељко Гвојић, због повреда закона из члана 16. став 1, члана 84, члана 85. став 3. и 5, члана 88, члана 289. став 2, члана 419. став 1. и 2, члана 438. став 2. тачка 1) и 3) и члана 494. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да укине побијане пресуде и предмет врати на поновно суђење или на поновну одлуку о жалби;

- бранилац окривљеног ББ – адвокат Борислав Шушњар, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да укине у целини правноснажне пресуде Основног суда у Сомбору 5К.24/19 од 08.02.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 506/21 од 26.08.2021. године и предмет врати првостепеном суду на суђење или да преиначи наведене пресуде тако што ће окривљеног ББ на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободити од оптужбе, као и да, с обзиром на садржај поднетог захтева, сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљених АА и ББ у поднетим захтевима истичу да је побијана осуђујућа пресуда заснована на незаконитим доказима и то искључиво на записнику о саслушању окривљеног ББ у својству осумњиченог који је сачињен пред овлашћеним службеним лицима у просторијама ПУ Нови Сад дана 15.07.2017. године и на одбрани окривљеног датој на том записнику у којој је он признао извршење кривичног дела, а које незаконито прибављене доказе је суд требало да, сходно одредбама чланова 16. став 1. и 84. ЗКП, издвоји из списка предмета. Као разлог незаконитости наведеног записника и одбране окривљеног ББ дате на том записнику, браниоци окривљених истичу да је радња саслушања окривљеног обављена супротно

одредби члана 85. став 3. ЗКП, јер окривљени приликом саслушања није у смислу члана 85. став 3. ЗКП позван да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, нити је упозорен да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране бити постављен бранилац по службеној дужности, при чему у наведеном записнику није унета изричита изјава окривљеног о присуству браниоца, а због чега, се сходно члану 85. став 5. ЗКП, на овој одбрани окривљеног не може заснивати судска одлука. По наводима захтева, Врховни касациони суд је у својој одлуци Кзз 1104/2018 од 07.11.2018. године, којом је укинуо ранију правноснажну пресуду у односу на све окривљене, заузео правни став идентичан ставу одбране, а то је да записник сачињен супротно одредбама члана 85. ЗКП представља незаконити доказ.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Ово са разлога јер су истакнути наводи бранилаца окривљених само делимично тачни. Наиме, по правном схватању Врховног касационог суда заузетом на седници Кривичног одељења од 30.11.2020. године (а што је након доношења пресуде Врховног касационог суда Кзз 1104/2018 од 07.11.2018. године на коју су се у захтевима позвали браниоци окривљених), записник о саслушању осумњиченог сачињен у смислу члана 289. став 4. ЗКП, уколико осумњичени није упозорен и није се изјаснио у смислу члана 85. став 3. ЗКП, представља у начелу незаконити доказ на коме се у смислу члана 85. став 5. ЗКП пресуда не може заснивати. Међутим, у сваком конкретном случају треба проценити да ли упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца на записнику, испуњава стандард упозорења који одговара условима из члана 85. став 3. ЗКП, а имајући при томе у виду и ставове Европског суда за људска права изнете у пресуди у предмету Алмаши против Србије од 08.10.2019. године, број представке 21388/15.

Дакле, у сваком конкретном случају, уколико упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца из члана 85. став 3. ЗКП експлицитно није констатовано у записнику о саслушању окривљеног позивањем на наведену законску норму, суд процењује да ли упозорење органа поступка и изјашњење окривљеног испуњавају стандард прописан одредбом члана 85. став 3. ЗКП, а од које процене суда зависи да ли записник о саслушању окривљеног представља законити или незаконити доказ.

У конкретном случају, из списка предмета произилази да су окривљеном ББ предавања исказа, како усмено, тако и у писаној форми (писани текст је окривљени својеручно потписао), саопштена његова права из члана 68. став 1. ЗКП (права окривљеног), између осталог и право да његовом саслушању присуствује бранилац, и омогућено му њихово коришћење, чиме је испуњена претпоставка за законито саслушање окривљеног из члана 85. став 2. ЗКП. Потом је окривљеном омогућен поверљив разговор са браниоцем - адвокатом Сашом Јефтићем, а који му је претходно постављен за браниоца по службеној дужности решењем МУП-а РС ДП ОКП ПУ Сомбор КУ.бр.474/17 од 15.07.2017. године (које решење је окривљеном уручено и потписао га је без примедби), те је након поверљивог разговора са браниоцем

окривљени позван да се изјасни о својим правима, између осталог и о праву да се брани уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама ЗКП, а што подразумева право на изабраног браниоца или, уколико га не изабере, на браниоца по службеној дужности, па се окривљени ББ изричито изјаснио да жели да да изјаву, те да се осећа психофизички способан да исту да, да није под дејством лекова нити психоактивних супстанци, а након чега је окривљени дао свој исказ и након читања наведеног записника окривљени и бранилац по службеној дужности су исти потписали без икаквих примедби, а записник су потписали и овлашћено службено лице и записничар, а из чега по налажењу овога суда произилази да је окривљени пристао да свој исказ да у присуству браниоца по службеној дужности.

По оцени Врховног касационог суда, наведена упозорења дата окривљеном ББ од стране органа поступка, у конкретном случају, испуњавају стандарде прописане чланом 85. став 3. ЗКП, а због чега оспоравани записник МУП-а РС ДП ПУ Нови Сад о саслушању окривљеног ББ од 15.07.2017. године и одбрана окривљеног дата на овом записнику представљају законите доказе. Чињеница да у наведеном записнику није назначен КУ број истог и да није унето колико је тачно минута трајао поверљив разговор окривљеног са браниоцем по службеној дужности, по налажењу овога суда, није од утицаја на законитост наведеног записника, тако да се као неосновани оцењују супротни наводи бранилаца окривљених којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, по оцени овога суда, као неосновани су оцењени и наводи браниоца окривљеног ББ у делу у којем као незаконито прибављен доказ, на којем је суд засновао побијану осуђујућу пресуду, означава листинге телефонских разговора, истицањем да за наведене листинге не постоји наредба суда за мере надзора телефонских разговора.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ су неосновани, обзиром да, супротно наводима захтева браниоца окривљеног, из списка предмета (страна 110/20 списка) произилази да је судија Основног суда у Сомбору донео наредбу 5К.349/17 од 19.09.2017. године којом је наложено МУП РС ПУ Нови Сад, Одсек за експлоатације и презентације да прибави податке о оствареном телекомуникационом саобраћају, са адресама базних станица, листинга коришћења базних станица и лоцирања места са којих се обавља комуникација, као и времена, места и телефонских позива и СМС порука, као и ИМЕИ бројева, а све за бројеве телефона ближе означене у тој наредби и то за период од 01.03.2017. године до 08.04.2017. године. Дакле, из напред наведеног произилази да ЦД на коме су листинзи остварене комуникације између окривљених, а који је суду достављен уз извештај МУП-а РС ПУ Сомбор од 11.10.2017. године, по налажењу Врховног касационог суда, представља законито прибављен доказ и то прибављен по наредби судије Основног суда у Сомбору 5К.349/17 од 19.09.2017. године, па је стога суд исти могао користити као доказ у кривичном поступку и на њему засновати побијану правноснажну пресуду.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА указује на повреде одредаба члана 88, члана 419. став 1. и 2, члана 438. став 2. тачка 3)

и члана 494. ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају дозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, односно његовог браниоца, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, па стога Врховни касациони суд ове наводе захтева није ни разматрао. Поред тога, нису разматрани ни наводи браниоца окривљеног АА у којима истиче да из изведених доказа несумњиво произилази да овај окривљени критичне ноћи није био на лицу места, већ у својој кући посебно имајући у виду да трагови папиларних линија који су нађени на амбалажи украдене робе не одговарају отисцима прстију овог окривљеног, а такође нису разматрани ни наводи браниоца окривљеног ББ у којима истиче да је суд требало да примени начело *in dubio pro geo* и да реши у корист окривљеног тако што ће га ослободити од оптужбе за предметно кривично дело, јер из изведених доказа није на несумњив начин утврђено да је овај окривљени извршио кривично дело, већ се ради само о претпоставкама суда, а из разлога јер браниоци окривљених изнетим наводима у суштини оспоравају и полемишу са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указују на погрешну оцену доказа, а што није дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљених, односно њихових бранилаца, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Жељка Гвојића и браниоца окривљеног ББ – адвоката Борислава Шушњара, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведене захтеве бранилаца окривљених одбио као неосноване.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић